

Η αγάπη (Μέρος Β΄)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

στ) Η αγάπη «ου ζητεί τα εαυτής», δηλ. «Εκείνος που αγαπά δεν είναι εγωιστής»: Το στοιχείο αυτό της αγάπης, η ανιδιοτέλεια και αφιλοκέρδεια, είναι πολύ

σημαντικό, γιατί ρυθμίζει τις κοινωνικές σχέσεις των ανθρώπων. Οι φυσικοί νόμοι, πάνω στους οποίους στηρίζεται η ζωή, δίνουν το δικαίωμα στον καθένα να επιστρατεύει τα μέσα της αυτοσυντηρήσεως και έτσι από εδώ πηγάζουν τα προσωπικά δικαιώματα. Όλα όμως αυτά που φαίνονται απαραίτητα και δικαιολογημένα, αν δεν ρυθμιστούν με το νόμο της αγάπης, καταντούν σε τυραννία. Η παράλογη και εγωιστική χρήση των δικαιωμάτων της αυτοσυντηρήσεως φθάνει συχνά στο επίπεδο της κτηνώδους ζωής και καταντά στο τραγικό εκείνο σύνθημα του σημερινού «κοινωνικού άμβωνος»: «ο θάνατός σου ζωή μου».

Η εγωιστική τάση της αυτοσυντήρησης γεννά τη φιλαυτία· η φιλαυτία δεν ζει χωρίς την πλεονεξία· η πλεονεξία δεν χωρίζεται από την αδικία και την αρπαγή κ.ο.κ. Η τροχοπέδη όμως της αγάπης όχι μόνο το περιττό περικόπτει, αλλά ούτε και αυτά τα απολύτως νόμιμα επιζητεί. Φθάνει ακόμα και μέχρι τη θυσία της ζωής υπέρ των άλλων, όπως και αυτός ο Κύριός μας, η αυτοαγάπη, θυσίασε τον εαυτόν του «υπέρ της του κόσμου ζωής και σωτηρίας». Η αγάπη προτιμά να δίνει παρά να παίρνει, συγχωρεί προτού της το ζητήσουν, δανείζει εκεί που ξέρει ότι δεν θα τα πάρει πίσω, και όταν την αγγαρεύσουν παρέχει περισσότερα απ' ό,τι της απαιτούν. Γενικά δεν ζει για τον εαυτό της, αλλά για τους συνανθρώπους.

Χαρακτηριστικό είναι το ότι ο Ιησούς, όταν πλησίαζε η ώρα της θυσίας Του υπέρ του κόσμου, τότε με ενθουσιασμό και ικανοποίηση πρόφερε τα μεγάλα εκείνα λόγια, «τώρα δοξάσθηκε ο υιός του ανθρώπου». Δεν μίλησε για δόξα όταν έλεγε «Εγώ έχω νικήσει τον κόσμο», ούτε όταν είπε «μου δόθηκε κάθε εξουσία στον ουρανό και στη γη». Δεν θεώρησε δόξα του το ότι, όπως διακήρυττε, «όλα όσα έχει ο πατέρας είναι δικά μου», και τόσα άλλα που μαρτυρούν τη θεοπρεπή του μεγαλοσύνη, αλλά ως μόνη δόξα του θεώρησε την προσωπική του θυσία για να ζήσουν οι άλλοι. Όποιος λοιπόν επιθυμεί δόξα και εδώ και στον ουρανό, ας βάλει σ' ενέργεια την εν Χριστώ αγάπη.

Ω γλυκύτατη αγάπη που είσαι ο Θεός και η ζωή. Δεν σε γνώρισαν οι περισσότεροι άνθρωποι γι' αυτό προτίμησαν μάλλον τον θάνατο παρά εσένα, τη ζωή. Τα δικά σου χαρακτηριστικά είναι η αυτοθυσία, η αλληλεγγύη, η διακονία, είναι «να θυσιάζει κάποιος τη ζωή του για τους φίλους του» (Ιω. ιε' 13). Αλλ' ο Χριστός προχώρησε ακόμη περισσότερο και θυσιάσθηκε για εμάς, όταν εμείς ήμασταν εχθροί Του: «Παρ' ότι ήμασταν εχθροί με το Θεό, μας συμφιλίωσε μαζί του ο σταυρικός θάνατος του Υιού του» (Ρωμ. ε' 10).

Ω γλυκύτατο ποτήριο της ουρανίου μέθης, όπου όσοι σε γεύθηκαν ξέχασαν τον εαυτό τους και έγιναν «ανόητοι για τον Κύριον». Από το ποτήριο αυτό του οίνου της αγάπης ήπιαν οι Απόστολοι και ήσαν χαρούμενοι, «γιατί αξιώθηκαν να

κακοποιηθούν για χάρη του Χριστού» (Πράξ. ε' 41). Αυτή την μέθη ένοιωσε ο Απ. Πάυλος και «χαιρόταν γιατί υπέφερε για τον Χριστό» (Κολ. 1, 24), δηλ. για τα παθήματά του για χάρη του Χριστού, τους δαρμούς, τους λιθασμούς, τα ναυάγια, τις φυλακές, τη σαργάνη, τους διωγμούς, τη δίψα και την πείνα, και τέλος αυτόν τον θάνατο. Αυτής της μέθης η παραφορά τον έκανε να εύχεται εάν είναι δυνατό να γίνει αυτός «ανάθεμα από του Χριστού υπέρ των αδελφών του», των συμπατριωτών του Ιουδαίων που τόσα δεινά, όπως γράφει, του προκαλούσαν (Ρωμ. θ' 3). Αυτήν την μέθη μέθυσαν τα νέφη των μαρτύρων και περπάτησαν χαρούμενοι το δρόμο του Γολγοθά. Της ίδιας μέθης μέτοχοι έγιναν τα πλήθη των οσίων, που με το αναίμακτο μαρτύριο της αυταπαρνήσεως σήκωσαν ολοπρόθυμα και ισόβια το σταυρό του Κυρίου και «περιπλανήθηκαν ντυμένοι με προβιές και κατσικίσια δέρματα, έζησαν σε στερήσεις, υπέφεραν καταπιέσεις, θλίψεις και κακουχίες -ο κόσμος δεν ήταν άξιος να έχει τέτοιους ανθρώπους- πλανήθηκαν σε ερημιές και βουνά, σε σπηλιές και σε τρύπες της γης»(Εβρ. ια' 37-38). Όποιος μπορέσει να ερμηνεύσει το αίνιγμα αυτό της εκούσιας αυτοθυσίας της αγάπης, τότε θα εννοήσει και το λόγο του Κυρίου μας, «όποιος θέλει να γίνει μεγάλος ανάμεσά σας πρέπει να γίνει υπηρέτης σας»(Ματθ. κ' 26), και «καλύτερο είναι να δίνεις παρά να παίρνεις»(Πράξ. κ' 35). Και αυτά όλα τα περιέχει ένα στοιχείο της αγάπης, το «η αγάπη ου ζητεί τα εαυτής».

ζ) Η αγάπη «ου παροξύνεται» δηλ. «Εκείνος που αγαπά δεν είναι ευερέθιστος» : Η πραότητα, πράγμα τόσο επιθυμητό! Μια μορφή γλυκύτητας στη ζωή, που όλοι τη νοσταλγούμε, για να γίνει η κοινωνία βιώσιμη και υποφερτή. Αντίθετα, η παρουσία του θυμού και της οργής δηλητηριάζει κάθε ευγενικό αίσθημα, χάνεται η ειρήνη, εξαφανίζεται η χαρά, διαλύεται η ευτυχία, η συμφωνία, η αρμονία, η ενότητα, και τα διαδέχεται η ταραχή, η σύγχυση, ο φόβος, η υποψία, η διαίρεση, ο σωματικός και ψυχικός κλονισμός, ο σκοτισμός της διάνοιας, η διαστροφή των σκέψεων, των αποφάσεων και ενεργειών και, το ολεθριότερο όλων, η επιβουλή και ο φόνος που είναι τα ιδιώματα του ανθρωποκτόνου σατανά.

Η σημερινή κοινωνία, συνηθισμένη να υποκρίνεται, σκεπάζει με επιείκεια τις εκρήξεις του θυμού και της οργής δίνοντας φυσικούς χαρακτηρισμούς: νευρικός, ιδιότροπος, ζωηρός κ.λπ., μη θέλοντας να ομολογήσει την παρουσία της οργής ως ψυχικού πάθους, ως παρά φύσιν ενεργείας, σαν τερατώδη διαστροφή της ανθρώπινης λογικότητας. Υπάρχουν άλλα ελαττώματα που επηρεάζουν μόνο την ιδιωτική ζωή του ανθρώπου και βλάπτουν μόνον αυτόν. Το πάθος όμως του θυμού είναι περιεκτικό και εκτεταμένο και δεν μένει μόνο στην ψυχή που το περιέχει, αλλά ξεχύνεται προς τα έξω, στο γύρω περιβάλλον ώστε η δυσοσμία του να δηλητηριάζει και άλλους. Αυτόν τον καφετερό λίβα του θυμού, που όπου φυσήσει δεν καίει μόνο και ερημώνει ό,τι βρεθεί μπροστά του, αλλά και εκείνα που μέλλουν

να φυτρώσουν τα εμποδίζει, μόνο το γλυκύ ήθος της αγάπης και πραότητας σταματά και απαλύνει, γιατί η αγάπη «ου παροξύνεται».

Θέλοντας η Γραφή να προστατεύσει τον άνθρωπο από το πάθος του θυμού λέει· «η οργή καταστρέφει και τους φρόνιμους» και «ο θυμώδης άνθρωπος δεν είναι ευγενής». Οι δε άγιοι Πατέρες έλεγαν ότι «ο θυμώδης, και αν ακόμα αναστήσει νεκρό, δεν είναι ευπρόσδεκτος από τον Θεό». Ο θυμός είναι βασικό δείγμα ελλείψεως της αγάπης, απόδειξη απουσίας του χριστιανικού φρονήματος ή, ακόμη, απουσίας του ανθρώπινου λογικού, και η επικράτηση ενός σκοτεινού πάθους που πηγάζει από το βάθος μιάς «νεκρής» κατά Θεόν ψυχής, μιάς ψυχής που νεκρώθηκε πριν βγει από το σώμα της. Μη γένοιτο, λοιπόν, Κύριε Ι. Χριστέ, να μας παρασύρει ο στρόβιλος του πάθους αυτού μακριά Σου, αλλά δώσε ώστε να αγαπούμε ο ένας τον άλλον όπως μας παρήγγειλες και όπως απαιτεί το πνεύμα της δικής Σου παρουσίας!...

η) Η αγάπη «ου λογίζεται το κακόν» δηλ. «Εκείνος που αγαπά ξεχνά το κακό που του έχουν κάνει»: Αθωότητα, ακεραιότητα, ειλικρίνεια. Ο Χριστός μας έλεγε σχετικά· «σας βεβαιώνω, πως αν δεν αλλάξετε κι αν δεν γίνετε σαν τα παιδιά, δεν θα μπειτε στη βασιλεία του Θεού» (Ματθ. ιη' 3)· και στη συνέχεια, «όποιος λοιπόν ταπεινώσει τον εαυτό του σαν αυτό το παιδί, αυτός είναι ανώτερος στη βασιλεία του Θεού. Και όποιος δεχτεί ένα τέτοιο παιδί στο όνομά μου, δέχεται εμένα τον ίδιο» (ιη' 4-5).

Πράγματι, η θαυμαστή αυτή κατάσταση, να μη «λογίζεται» ο άνθρωπος το κακό, είναι αποτέλεσμα μιας από τις πολύμορφες ακτίνες της αγάπης, της αθωότητας, που την αποδίδει ο Κύριός μας στα μικρά παιδιά που δεν δηλητηριάστηκαν από τη λέπρα της πονηριάς και της ποικιλόμορφης κακίας. Αυτό το «αν δεν αλλάξετε» το τονίζει ο Ιησούς μας κάπως απειλητικά διά του «βεβαιώνω» που είναι όρκος. Πράγματι, μας μόλυνε η πολύμορφη κακία και χάθηκε από μέσα μας κάθε απλό και αθώο φρόνημα και σκέψη· δεν μένει, λοιπόν, παρά να στραφούμε πίσω, να γίνουμε όπως ήμαστε πριν, άκακοι, ακέρατοι, απλοί, ειλικρινείς, γιατί μόνο τέτοιους δέχεται η βασιλεία του Θεού.

Με λίγα λόγια πρέπει να γίνει κανείς «παιδί» κατά το φρόνημα και όχι στην ηλικία, όπως τονίζει κι ο Παύλος, «να είστε παιδιά ως προς την κακία» (Α΄ Κορ. ιδ΄ 20). Ένα τέτοιο άνθρωπο που τον μετέβαλε η θεϊκή αγάπη, ώστε να γίνει «νήπιος» εν Χριστώ, όποιος τον συναντήσει, όποιος τον δεχθεί κοντά του πιστεύοντάς τον για τέτοιο, εκείνος δέχεται τον Χριστό! «δέχεται εμένα», λέει ο Κύριός μας (Ματθ. ιη΄ 5). Πράγματι, είναι υπέροχο, μέσα σ’ αυτόν τον κυκεώνα της κακοδαιμονίας και της διαστροφής να υπάρχουν τέτοιες αγνές και αθώες υπάρξεις, που μας θυμίζουν τα ιδιώματα της προπρωτικής μας φύσεως, το «κατ’ εικόνα και ομοίωσιν»!

θ) Η αγάπη «ου χαίρει επί τη αδικία, συγχαίρει δε τη αληθεία» δηλ. «Εκείνος που αγαπά δεν χαίρεται για το άδικο που γίνεται, αλλά μετέχει στη χαρά για το σωστό». Χαίρεται με αυτούς που χαίρονται και κλαίει με αυτούς που κλαίνε, όπως λέει ο Παύλος. Δεν έχει τίποτε δικό της η αγάπη, και όμως όλα είναι δικά της· «μηδέν έχει και τα πάντα κατέχει». Πλατύνεται σε εκτάσεις απεραντοσύνης, περνάει τα σύνορα του χώρου και του χρόνου. Θέλει όλους να καλύψει, να δικαιώσει, να ελευθερώσει, να αναπαύσει, να λάβει όλων τους πόνους και τα δάκρυα για δικό της λογαριασμό· αρκεί οι άλλοι να παύσουν να πονούν, να φοβούνται, να δυστυχούν.

«Ου χαίρει επί τη αδικία». Αν και είναι πάντοτε χαρά η αγάπη, σ’ ένα μόνο δεν χαίρεται: «για το άδικο». Είναι πολύ περίεργα τα μέτρα και τα σταθμά της αγάπης, όταν δίνει· είναι ακριβέστατα, «πλούσια, άφθονα και τέλεια», όπως τα ονομάζει ο Ιησούς μας (Λουκ. ς΄, 38). Αντίθετα δε, όταν είναι για να πάρει, τότε χάνονται τα μέτρα αυτά και τα σταθμά, και τίποτε δεν της χρωστούν, τίποτε δεν έχει να παίρνει.

Αδικία για την οποία λυπάται η αγάπη δεν είναι μόνον η περίπτωση που κάποιος αρπάζει το πράγμα του άλλου ή που του στερεί αυτό που θα του έδιναν. Αδικία η αγάπη θεωρεί και ο,τιδήποτε ο άλλος στερείται, αδικία θεωρεί και τη δίκαιη τιμωρία που υφίστανται οι άλλοι εξ υπαιτιότητάς τους. Η αγάπη, με επαινετή αναίδεια, ανθίσταται ακόμη και στη θεία δικαιοσύνη η οποία παιδεύει τους αμετανόητους αμαρτωλούς και, όταν δεν μπορεί να την μεταβάλει, τότε συμπάσχει και κλαίει μαζί με τους παιδευόμενους, και με αυτό έστω τους παρηγορεί.

Πηγή: vatopaidi.gr